

Nagyvárad Estilap

Ára 3 lei

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
212. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRÓDA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Kedd, 1928. szept. 18.

A Rajnavidék kiürítését célzó tárgyalások sikerrel kecsegtetnek

Német hivatalos nyilatkozat a hatalmak genfi konferenciájáról

Genfből jelentik: A megszállott Rajnavidék kiürítésére vonatkozó tárgyalások tegnap délelőtt 11 órakor kezdődtek és délután 2 órakor végződtek a németek és a megszálló szövetséges hatalmak közt.

Briand, amikor a konferenciáról kijött, a következőket mondotta a köré seregülő újságíróknak:

— Csupán azt állapíthatom meg, hogy még valamennyien életben vagyunk!

Briand e titokzatos szavain kívül, abból a körülményből, hogy valamennyi államférfi elfogadta Cushendum angol lord meghívását, amely e konferenciára szolt,

— következtek a tárgyalások kedvező kimenetelére.

A francia delegátusok általában elégedettek az eredményekkel, azonban hangsúlyozták, hogy a Rajnavidék kiürítése csupán minden kérdést felölő megegyezés után lehetséges.

A német delegátusok eleinte tartózkodók voltak. Rámutattak arra, hogy a kötött megegyezés a birodalmi kormány határozatainak keretében mozog. A megegyezésről végül a következő nyilatkozatot publikálták:

— A harmadik megbeszélés végén, amelyen Németország, Belgium, Franciaország, Anglia, Olaszország s Japán vettek részt, meglegedéssel állapították meg azokat a barátságos feltételeket, amelyeknek alapján a tárgyat szemügyre veszik. Így aztán a következő megegyezés jött létre:

1. Müller német kancellár követelése folytán hivatalos tárgyalásokat kezdenek a Rajnavidék időelőtti kiürítésére.

2. Szükséges a jóvátételi kérdést véglegesen rendezni, miért is az említett hat kormányok bizottságot alakítanak.

3. Megállapították azokat az alapelveket, amelyeknek alapján megalakíthatják a kártérítési-megállapító bi-

zottságot.

Mint ebből a nyilatkozatból kitűnik, az előzetes tárgyalá-

sok alapján alkalom nyílik a kiürítést diplomáciai tárgyalásokra bocsátani.

Koldulni járnak a belpoklosok,

A belpoklosok largeanca-i táborából nemrég szökött el egész csapat beteg, akiket csak nagynehezen tudtak összeszedni különböző városokban. Most aztán megint beszéltet magáról az a szörnyű tábor. A besszarábiai Izmail városában ugyanis tegnap két belpoklos beteg tünt fel. Bekísérték őket a rendőrségre, ahol kijelentették, hogy azért szöktek meg Largeanca-

ból, hogy élelmiszerrel lássák el magukat. Elmondották a betegek, hogy Largeancában teljes szabadságuk van. Ez azt jelenti, hogy a táborból akkor mehetnek ki a városba, amikor akarnak. Eljárnak a szomszéd falvakba kéregetni, mert nem elég nekik az élelem, amit a leprástábor igazgatóságától kapnak.

Borzasztó pusztító viharok Amerikában és Kinában

— Az Estilap eredeti távirata —

A tengerentúli hatalmas viharokról még mindig megdöbbentő táviratok érkeznek. A vihar most két irányban terjed, egyrészt a Karibiai-tengeren és az Antillákon, másrészt pedig Kinában Saghai környékén.

Mint Newyorkból táviratozzák, a Karibiai-tengeren dühöngő tornádó szinte programszerűen, úgy ahogy még pénteken megjósolták, elérte a Bahama-szigetcsoporthat. Ahol keresztülvonult, mindent elsöpört és pusztulást s romot hagyott maga után hátra. Az Antillák forgalmát lebonyolító gőzösökről minden hír hiányzik. A kár mindenütt óriási, egyedül Rockfordban egymillió font sterling. Az egész kárt több millió fontra becsülik.

Sanghai-i jelentések szerint a környéken pénteken, szombaton és vasárnap borzasztó viharok dühöngöttek. A kár felbecsülhetetlenül nagy. A folyók órák alatt megáradtak, kicsaptak medrükéből és mindent elöntöttek. Rengeteg kínai fulladt bele az árvízbe. Egyedül az utolsó huszonnégy órában negyedméteres csapadék zuhogott alá. Hasonló esőzés 1905 óta nem fordult elő. Az egész francia engedményes zóna és az egész amerikai tengerész-tábor méteres víz alatt fekszik.

Ujabb letartóztatás a milliárdos petróleumpanama miatt

A milliárdos petróleumpanama körül folyó bírói vizsgálatnak kemény napja volt a tegnapi. Enescu vizsgálóbíró tizenhárom órát dolgozott egyfolytában, az eredmény azonban nem volt olyan szenzá-

ciós, amilyenre számítottak. Mindenesetre sokat haladt az ügy, amennyiben

letartóztattak újabb öt gyanúsítottat.

Több tanu kihallgatásából kiderült, hogy részes a pana-

mában a dambovitai törvényszék főjegyzője: C. Simescu és ennek helyettese: D. Tomescu is. Ők voltak ugyanis azok, akik — megfelelő díjazás ellenében —

eltüntették és megsemmisítették a petróleummezők tulajdonjogára vonatkozó ügyiratokat,

amelyek pedig fontos bizonyítékul szolgáltak volna. E két emberrel együtt letartóztatták még Serban Nicoloiu, I. Georgescu és I. Carmin közvetítőket, akik szintén részesek a csalásokban. Valamennyiüket Vacarestibe szállították.

PUSZTULÁS VESZÉLYE FENYEGETI AZ ÚJ ZEPPELINT

Friedrichshafenből jelentik: Eckener dr. (aki négy évvel ezelőtt a „Z. R. III.” léghajón átrepült Amerikába), vasárnap este nyilatkozatot adott le az új Zeppelinen tervezett próbatúráról. Kijelentette, hogy az időjárás rosszabbodott és kevés kilátás van arra, hogy hétfőn megkezdje a próbarepülést. Szombaton sokkal jobb volt az idő. Félni lehet attól, hogy az erős szél a Zeppelint a hangárhoz nyomja és elpusztítja.

Leánykereskedők elraboltak egy feltűnő szépségű urilányt

Néhány héttel ezelőtt megjelent a marosvásárhelyi rendőrségen N. R.-né uriaszony, aki előadta, hogy Emilia nevű 18 éves leánya már egy hete eltűnt. A rendőrség bevezette a nyomozást, ez azonban eredménytelen maradt. Az anya a rendőrség előtt, hangoztatta, hogy biztosan tudja:

leánya leánykereskedőknek esett áldozatul,

mert rendkívül szépségű leány volt. Miután a rendőrségi nyomozás holtpontra jutott, a szerencsétlen anya a Magyar Párt irodájához fordult, ahol előadta, hogy leánya eltűnt és kérte a Párt titkárát, hogy irjon át Erdély összes ragozati irodáihoz, hogy valamiképpen nyomára jöhessenek a szerencsétlen leánynak. N. Emilia eltűnésekor fekete bluzt és fekete szoknyát viselt.

A „Vasálarcos” titka

Párisból jelentik: Régóta igazatja már a regényes történeteket kedvelők fantáziáját a rejtelmes „Vasálarcos” történetének titka. Különösen a múlt század elején foglalkoztak ezzel a titokkal a történetkutatók és a regényírók. Tudvalevően Dumas is megírta regényesen annak a rejtelmes embernek a történetét, akit a Bastilleben őriztek, arcán vasból készült álarccal, melyet sohasem vehetett le. Senki sem tudta, hogy kicsoda és miféle bünt követett el. Történetkutatók szerint egy olasz herceg Mattioli nevű titkára volt a „Vasálarcos”. A herceg titokban el akart adni XIV. Lajos francia királynak egy határszéli erődöt, melynek nagy volt akkoriban a hadászati fontossága. Mattioli — talán hazafiságból, vagy talán azért, mert kimarad ennek az üzletnek a hasznából — még idejében elárulta a tervet, melynek megvalósítását azután megakadályozták a szomszédos államok. A herceg ekkor bosszút állt Mattiolin: elfogatta és kiszolgáltatta a franciáknak, akik azután a Bastillebe zárták. Álarcot kellett viselnie börtönében. Ez az álarc azonban nem vasból készült, hanem fekete szövetből. A fantázia változtatta át a szövetet vassá. Mattioli ott halt meg a börtönben és örökségül hagyta rejtelmes történetét — a regényíróknak. Rengeteg ponyvaregényt írtak róla és alakja folyton rejtelmesebbé vált. Utóbb már több variációja támadt a „Vasálarcos” történetének. Az egyik szerint a rejtelmes ember II. Károly angol király fia volt, a másik szerint Buckingham herceg és Ausztriai Anna fia. De most már — a történetkutatás adatai szerint — az a verzió a legvalószínűbb, hogy a szerencsétlen Mattioli volt a „Vasálarcos”.

A FILMPALACE-ban ma:
Halló Nagysád!
Kedden először:
Párisi fruska

Égből pottyant örökség

Londonból jelentik: John Patton sunderlandi bányász arról értesítette a napokban a hatóság, hogy egy William Lee nevű nyolevanéves aggasztán, aki egy menedékház lakója volt, 2388 font sterlinget hagyott rá örökségül. Kiderült a végrendeletből, hogy az elhunyt aggasztán maga is bányász volt valaha. „Elhatároztam, — írja végrendeletében — hogy egy nagyon szegény, szorgalmas bányász teszék meg örökösömmé, hogy sok-sok esztendő alatt összegyűjtött pénzzel boldoggá tessek egy bányászcsaládot. John Patton sunderlandi bányász találtam legérdemesebbnek erre az ajándékra”. John Patton nem ismerte a jószívű aggasztánt, aki alkalmasint mások véleményének meghallgatása után szemelte ki örökségül az ő családját.

A kolozsvári román opera

kérelemmel fordult a kolozsvári magyar közönséghez támogatásért. Öszinte, lelkes és barátságos szavakkal hivatkozott a nemzetek kulturájának testvériségére. Kifejtette, hogy a román opera nem sovíniszta célokat szolgál, hanem egyetemes célokat és pedig igen magas, nyugateurópai színvonalu kulturát.

A kolozsvári opera igazgatója egészen egyszerűen bejelentette azt is, hogy a magyar közönség támogatása nélkül ez a mindenképpen világvárosias színház nem tud boldogulni.

Az idők jele, hogy ezt is elértük. Amikor hivatalos körök az igazi művészet nemzetköziségéről beszéltek, a népek lelkének birodalmáról, amelyet nem szaggatnak szét a vámvonalak és kicsinyes sovíniszta országhatárok.

Természetesen, igaza van a kolozsvári román operának. — Támogatni kell ezt a nagyszerű színházat a magyar publikumnak is, egyszerűen azért, mert valóban művészi és valóban nagyszerű feladatokat végez.

Ugyanakkor azonban a minisztériumok rejtett és titkos büroiban kisebbségi törvényt készítenek. Ujabb hatalmas, sok száz paragrafusból álló kódexet fogalmaznak, amely az emberi kultúra legalacsonyabb lépcsőjét: az iskolát fogja szabályozni. Az iskola mindenestére van olyan fontos, mint az opera. Amikor az operáról van szó, illetékes körök lelkes szavakkal apellálnak a kisebbségekhez. De, amikor a kisebbségi iskolákat akarják megszervezni, meg sem hívják az előzetes tárgyalásokra a kisebbségek reprezentánsait.

Van itt ellenmondás? Tulajdonképpen nincs. Mert a román operát mások csinálják, mint a kik a kisebbségi törvényt. A román opera élvez ugyan állami támogatást, de végeredményében mégis csak a publikum támogatásától függ. Milyet a közönségről van szó, nem lehet kikerülni a folyton akadékoskodó kisebbségeket.

Az új kisebbségi törvényt azonban a publikumtól teljesen független nagyhatalmu politikuskok készítik. Ezek nincse-

nek rászorulva arra, hogy a közönség támogassa őket. Nekik megadatott az a különös-képpen kedvező helyzet, hogy az íróasztal mellől intézhetik a népek sorsát és nem kell törődniök a közönség kritikájával és véleményével.

Furcsa helyzet fog előállni. Ugyanazok a kisebbségek, a melyekről szó van, zsufolásig megtöltenék minden este a román operát, de teljesen hiányozni fognak a saját legfontosabb kulturális problémái megoldásánál.

Igaz, hogy ez csak egy lehetőség. Mert a kolozsvári lapok már meg is indokolják azt, hogy miért maradt Kolozsvár magyar közönsége tavaly távol a román operától? Egész egyszerűen azért, mert nem volt reá pénze. A kisebbségi politi-

ka, amely felülről indul ki és amely egyformán megnyilatkozik az ország gazdasági helyzetének berendezésén és a kisebbségi törvény megalkotásában, — nem nyújt módot arra a kisebbségeknek, hogy művészi élvezetekben gyönyörködjenek, még akkor sem, ha ez a legmagasabb foku kulturát jelent. A jövődő nemzedék pedig még kevésbé lesz abban a helyzetben, hogy a román operát támogassa. Egyszerűen az ért, mert a legelemibb kulturával sem fog rendelkezni, az iskolákat sem fogja tudni végigjárni.

A megoldás nagyon egyszerű: Tessék olyan politikát folytatni, hogy a kisebbségek kulturáltak és jómóduak legyenek. Akkor egész biztosan minden felhívás és rábeszélés nélkül tömegesen fogják látogatni a román operát.

(—drb.)

Telefonos kisasszonyból hercegnő

Az élet sokszor produkál olyan meglepetéseket, amelyeken az egész világ elcsodálkozik. A külföldi lapok hasábjain másról nem esik most szó, mint arról, hogy a berlini Ritz-szálló telefonközpontjának egyik kisasszonyát megpillantotta egy herceg és rögtön meg is kérte a kezét. A telefonos kisasszony az örömtől és a meglepetéstől alig ocsudott fel, már ott állt a herceg kíséretével, akiknek bemutatta a szív szerelmét és engedélyt adott a világsajtónak, hogy közölje eljegyzésének híret.

A hercegi pár nászutazása közben Nagyváradot is érinti, mert Bukaresten keresztül utaznak hazájukba Keletre, így

alkalma lesz Nagyvárad közönségének az új hercegi párt látni, mert a telefonos kisasszony nem más, mint Liane Haidt, a hercegi férj pedig Georg Alexander, akik a Dollárhercegnő c. ragyogóan szép filmben a főszerepeket játszó máttól kezdődőleg a Heyman-Szinkörben.

Ma utoljára
Chaplin
holnap először
Vénleányok
Az Apolló és Atlantiban.

Őszi kalapujdonságok érkeztek
Tóth uri divatüzletébe

Legdivatosabb
nőikabát- és ruhaszövetet
legolcsóbban
Barna Jenő
nőidivat és kelengyeáruházában Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 3
vásárolható 785

Apolló és Atlantik nyári mozgó

Ma hétfőn
5, 7 és 9 órákor

Chaplin cirkusza

A legmulatságosabb, egyúttal a legemberibb film
Megelőzőleg egy kacagtató burleszk és a legújabb Emericus Journal

Legközelebbi műsorunk:

Vénleányok

Heyman-Szinkör

Ma utoljára:

A szép kalandornő

Lilly Damita és Georg Alexander hatalmas slágerfilmje:

Rendes helyárrakkal!

Holnaptól kezdődőleg:

Dollárhercegnő

Liane Haidt, Siegfried Arno, Georg Alexander

Filmpalace

5, 7 és 9 órákor

Ma, hétfőn utoljára!

Halló Nagysád

Egy telefonos kisasszony és egy milliomos fiú szerelmi regénye filmen.

A főszerepben: Collen Moore
Előzőleg a „Fél kalap” című amerikai burlesz és Filmpalace Híradó

Holnap premier!

Párisi fruska

(Félig menyasszony)
Lew Cod — Norma Shearer

Értesítés!

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy a legújabb őszi és téli eredeti angol női és férfi szövetujdonságok raktárunkra beérkeztek.

Tisztelettel kérjük, hogy mielőtt szövet-szükségletét beszerezné, cégünket, minden vétel-kényszer nélkül, felkeresni sziveskedjék.

BURBERRYS LTD. LONDON
vezérképviselője
Boris Goldberg, Oradea
Bul. Regele Ferdinand No. 5.

Miért lett öngyilkos aleghiresebb berlinikokott és barátja

A „német Ninon de Lenclos” sötét végzete

(Berlini tudósítónktól.) A német fővárosban élénk kriminológiai élet uralkodik. Egyik napról a másikra pattannak ki a bűnügyi szenzációk és a német boule/ardlapok számára a szenzációk ontják a hasábos közleményeket. Tegnapelőtt jelent meg a „Tempo” című új Ullstein-lap, amely délután négy órától kezdve több kiadásban kerül az utcára és a mely nagyszerű időpontban indul utjára:

Berlin élete óráról-órára szállítja neki a bűnügyi szenzációkat.

Ily körülmények között a leg-szenzációsabb eseményekre is hamar ráborul a feledés fátyola. A múlt héten még mindenki Pussy Uhl-nak (Berlin egykor leghiresebb kokottjának, akit a „német Ninon de Lenclos”-nak hívtak) és szeretőjének: Beesének kettős öngyilkosságáról beszélt, ma már senki sem gondolna rájuk, ha a „Berliner Tageblatt” nem tér vissza erre az esetre és szenzációs cikkében nem világít rá ennek a sötét drámának okaira és körülményeire.

A cikk szerint romantikus legendák szövődnek Pussy Uhl és Beese „repülőhadnagy” drámai vége körül. A Bayerische-Platz tragédiás szobáját az emberi fantázia rózsaszínű ampolnája világítja meg s ez a világítási effektus megszépíti két oly embernek utolsó óráját, akiknél a szerelem nem volt egyforma mértékű és egyforma értékű dolog. Pedig azt a halált, amely ezt az előregedlett grande-kokottot karjaiba zárta, csak józan szemmel szabad megtekinteni. Kétségtelen, hogy van e két ember halálában valami titkizatoság, ez azonban teljesen profán rejtély s az egész probléma leegyszerűsödik, ha ennek a botránydrámának két főszereplőjét megfosztjuk azoktól a hazugságoktól, amiket magukra aggattak. Pussy Uhl fénykora már régen elmúlt.

A kurtizánok fényéből s nyomorúságából számára csak a nyomorúság maradt meg: a kerítőnő életének nyomorúsága.

Pussy Uhl, specialista nyelven szólva, telefonkerítőnő volt. Telefonon rendelték meg nála a lánytipusokat, a melett szokét vagy a törekeny barnát, vagy a megfor-

dítottat s ő felhajtotta a kívánt árut és felszolgáltatta a Bayerischer Platzon székelő üzemében vagy a Nollendorfer Platzon levő második lakásán. Erre a felhajtási munkára használta fel és alkalmazta Beesét is.

Beese sohasem volt repülőhadnagy. Jó családból származott, de a csalát hírnevén és becsületén sokat rontott már azelőtt is. A háborúban egy repülőosztagnál volt altiszt és 1916-ban gépét lelőtték. Amikor kikerült a katonaságtól, végképp elzúllott.

Jellemtelensége még a bűnözők világában is népszerűtlenné tette.

Szálkhamoskodásai miatt fogház-büntetést töltött ki s amikor kiszabadult, hajléktalanul ödöngött Berlin utcáin. Barátjai adtak neki szállást, amit azzal hálált meg, hogy meglopja őket. Azután

a leányfelhajtás mestersége lett a kenyeré.

Amint Pussy Uhl már felpuffadt külsejével és kiélt arcával is elárulta mesterségét, úgy Beese is a rossz külsejű emberek közé tartozott: elnyűttarcu ember volt, akinek alsó ajkán egy késvágástól származó forradás éktelenkedett. A hivatásuk hozta őket össze.

Szerelmet sohasem érzett egyik se a másik iránt.

Bizonyos az, hogy közösen elkövettek valamit és ennek a titka láncolta őket össze. Ez az egyetlen titkizatoság az esetükben, ami nincs felderítve. Ha a rendőrségi vizsgálat ezt az egy momentumot is tisztázza, akkor az egész eset összezsugorodik két szennyes ember romantika- és szerelemnélküli közönséges élet-végévé.

A nagyváradi Ipartestület elnöksége holnap délután deputációt vezet az új pénzügyigazgató elé

Az elmúlt napokban a Kereskedelmi Csarnok elnöksége tisztelt Alexandru Olteanu pénzügyigazgató előtt, holnap délelőtt 10 órakor pedig a nagyváradi Ipartestület küldöttsége keresi fel az új adáminisztrátort. Az Ipartestület deputációjában Mónus Sándor és Simionescu Márton elnökök, Robitsek Béla, Tóth István, Za-

gyi Mihály, Bark Antal, Gitye László, Szilágyi Géza és Darabont Gyula alelnökök vesznek részt.

A küldöttség tagjai

a forgalmi adó törvény helyes alkalmazása és az adóbehajtások sürgős revíziója ügyében

interveniál Olteanu pénzügyigazgatónál.

Előbb szerelmet valloit a leánynak, azán összeszurkálta, majd öngyilkos lett

— Bukaresti tudósítónktól —

Galacból jelentik: Tegnap meg-rázó szerelmi tragédia történt a dunai kikötővárosban.

Netty Cohn asszonynál, aki fi-vérével együtt lakott, kibérelt egy szobát Rachel Imberg nevű feltű-nően szép varrónő. Egy napon a varrónő levelet kap Reniből, nő-vérétől, aki arra kéri: menjen azonnal oda, mert nagyobb meg-rendeléseket vehet fel a város

gazdag urinőitől.

Rachel el is utazott Renibe. A mint a megrendeléseket felvenni sorba járta az uriházakat, megismerkedett egy Critz nevű vendég-lős fiával, aki halálosan belesze-retett. Rachel azonban, mihelyst a rendeléseket felvette, vissza-utazott Galacba, anélkül, hogy a fiu szerelmi vallomásait meghall-gatta volna.

Tegnap kora reggel aztán, ami-kor otthon dolgozgatott, nagy meglepetésére, a fiatal Critz ko-pogtatott be nála.

— Azért jöttem — mondotta a fiu — hogy megkérjelek: válaszolj most nekem azokra a levelekre, amelyekben ne-ked megírtam, mennyire sze-retlek!

A leány fagyos arccal hallgatta a fiu vallomását.

— Kérlek válaszolj gyorsan, — kezdte újból a fiu — mert fél 10-kor haza akarok utazni!

A leány felnevetett, a fiu pedig vérvörös arccal folytatta az cs-tromot. Már elmúlt 11 óra is, rég elment a hajó — és a fiu csak nem akart tágitani. Végre a lány megunt:

— Nem szeretlek, nem ér-ted!? Mit akarsz tőlem? Ta-karodjál!

A fiu erre borzasztóan megdű-hödvé, előrántotta kését és több-ször a leány felé szurt. Azután önnön szívébe döfte a kést. A leány csak könnyebben sebesült, a fiu meghalt.

MOZI

APOLLÓ ÉS ATLANTIK
MOZGOK MŰSORA

Hétfő utoljára: Chaplin cir-kusa. Megelőzőleg egy kacag-tató burleszk és a legújabb Emericus Journal.

Kedd: először: Vénleányok.

Szerda, csütörtök: Vénleá-nyok.

Péntek: Atokhajó.

Vasárnapi matiné a szezon legnagyobb meglepetése,

A FILMPALACE MŰSORA

Hétfő: 5, 7 és 9 órakor: „Hal-ló Nagysád!“. A főszerepben: Collen Moore. Ezenkívül a „Félkalap” című kitűnő bur-leszk és Filmpalace Híradó!

Kedd: 5, 7 és 9 órakor: „Pá-risi fruska“ (Félig menyasz-szony.) A főszerepben: Nor-ma Shearen és Lew Cody.

Szerda: 5, 7 és 9 órakor: „Párisi fruska“.

HEYMAN-SZINKÖR HETI
MŰSORA (Telefon 29)

Hétfő: 5, 7 és 9 órakor: Utol-jára! A szép kalandornő. Lilly Damita és Georg Alexander Ha-talmas sláger filmje. Rendes hely-ádkall! Kedvezményes jegyek érvényesek.

Kedd: 5, 7 és 9 órakor: Nagy premier: A dollárhercegnő. Vig komédia 7 felvonásban. Főszerep-ben: Liane Haid és Georg Ale-xander. Rendes helyárrakkal. Ked-vezményes jegyek nem érvénye-sek!

Szerda: 5 és 7 órakor: Dollár-hercegnő.

Szerda: este 9 és fél órai kez-dettel az egész világon ünnepe-lt doni kozák kórus egyetlen hang-versenye.

Uri fehérneműt a legszebb kivitelben készit **Tóth** uri divatüzlete 875

* VÉNLEÁNYOK.
* VÉNLEÁNYOK.
* VÉNLEÁNYOK.

Bútorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt bútorszükségletét beszerezné, tekintse meg bútor-áruházamat, hol saját készítményű háló-, ebédlő-, úri-, leányzószobák, konyhaberendezések, hajlított bútorok a leg-egyszerűbből a legfinomabb kivitelben állandóan raktáron.

Elsőrendű hencserek és mindennemű kárpitos munka.

Varrógép, kerékpár és alkatrészek olcsó elárúsítása.

Gyári árok! Pontos, figyelmes kiszolgálás!

ENGELSTEIN EDE

Aleea Romel (Deák Ferenc-u.) 2
Loyddal szemben. 379

CHAPLIN, ma ulójára

A Nagyvárad Bútoráru és Táskagyár városi lerakójában,
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 1.

a legdivatosabb retikülök, berendezett kazetták, újszintén kofferok, iskola táskák kaphatók nagy választékban és olcsó gyári áron.

Javítások elvállaltatnak.

Gyártelep Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18
890

880 Őszi kötött divalkülönlegességek

costümök, poulouerek,
mellények érkeztek az

Old-Englandba

Keztyű, harisnya legolcsóbban.

Az orth. zsidó leányotthon- internátusban

I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 13
bejáró növendékek részére

külön oktatás, zene
és idegen nyelvek
tanítása. 784

Elsőrangú tanerők

CHAPLIN, ma ulójára

**Zongora
vásárlók
figyel-
mébe!**

Steinway & Sohn, New-York
Grotrian-Steinweg, Braunschweig-
London

L. Bösendorfer

„Stingl Original“

Hoffmann & Czerny, Europa legna-

gyobb zongoragyára

Schweighofer

Ehrbar

Petroff 282

Rudolf Stelzhammer

J. Nemetschke

és még számos világmárka egyedüli

és kizárólagos lerakata Nagyváradon

a **MUSICA**.

Minden gyártmány állandóan raktáron

Saját érdekében csakis úgy vegyen

zongorát, ha annak új voltát és gyári

eredetét maga a gyár is garantálja.

„MUSICA“ Rácz Ernő

SPORT

5:1 arányban győzte le a NAC az Amatőrt

NAC-Amatőr 5:1 (2:1) — Biró Bocean János

Szépszámu közönség előtt, ideális futballidőben vívta meg küzdelmét a két csapat. A NAC annak ellenére, hogy nélkülözötte néhány nagynevű játékosát, — nagyszerű játékot produkált és csupán hatalmas technikájának és kitűnő tempóbirásának köszönheti a nagygólarányu győzelmet. A játékosok közül első-sorban ki kell emelnünk a mezőny legjobb emberét,

Barátki Gyusztit.

Nagyszerűen működött még Sternberg Milki, (Kacska). A veterán Guru a balszálon pompásan játszott. Bein, Róth (Csuka) és Ströck István voltak még nagyszerűek. A megerősített Amateur veresége ellenére is, nagyszerű benyomást keltett. A nagygólarányu vereséget kizárólag annak tulajdoníthatjuk, hogy a csapat nincs még összeszokva és tréninghiánnyal is küzd. Ha ezeket kiküszöbölik, úgy a bajnokság folyamán veszélyes ellenfelei lesznek úgy a NAC-nak, mint a Törekvésnek. Egyénileg a legjobbak Lisztes kapus, Hubik és Kádár voltak. A Kolozsvárról jött Hubik debütje százszázalékos sikerrel járt. Kádárnak minden lefutása veszélyes volt. Matei, Sinkovits és Plesea váltak még ki, de a többiek is nagy ambícióval küzdöttek.

A bíróról csak a legjobbakat írhatjuk.

A meccs első félidejében a zöld-fehérek egyik legjobb játékosa,

Wittenberg Ede

a bokáján sérülést szenvedett. Bocean János bíró sipjelére a csapatok a következő összeállításban jöttek le a pályára:

NAC: Ströck I., Wittenberg, (Berger), Ferenci, Bein, Sternberg, Fellner, Attila, Fábán, Barátki, Róth I., Guru.

Amatőr: Lisztes, Bara Sinkovits, Bulzan, Szlopp, Hubik, Plesea, Muresan, Juhász, Máthé, Szücs, Kádár.

Az Amatőr hatalmas lendülettel fekszik a játékba. A Nac védelme azonban helyén van. A nagy elánnak meg is van az eredménye a

9. percben Máthé megszerezte a vezetést (0:1.)

Wittenberg megsérül, helyette Berger jön be. A 24. percben eredménytelen A. korner. A Nac hevesen küzd a kiegyenlítésért, míg végre a 33. percben

Róth egy igazi Csutka-góllal egalizál.

Nemsokára ismét

Róthnak tapsol a tribün közönsége egy lefutásból lött szép góllal.)

Változatos játék után a bíró a félide végét jelzi.

A második halftime 8. percében Fábán beadását

ketten átlépik és a labdát a jól startoló Guru élesen a hálóba küldi: 3:1.

Az Amatőr nem csügged. Egy-másután több veszélyes támadást vezet, de Ströck Pista és a Nac védelme helyén van. Amit nem ok pariroznak, azt az Amatőr

támadó kvintettje idegeskedi el. Az Amatőr széppíthetne az eredményen, de Berger faultjéért megítélt tizenegyeset

Ströck kivédte.

Most már kezd összeesni az Amatőr és

Barátki két hatalmas bombája

Törekvés—NSC 2:1 (1:1)

Biró Cromek János

Váratlanul heves küzdelmet vívott a két csapat. Az NSC lelkesedéssel játsza, egyenlő ellenfele tudott lenni a bajnok csapatnak. Az első félideben a Törekvés, a másodikban Szalonta támadott többet. A vezető gólt Budó lövi. Gábor öngólyanusan egyenlít. A győztes gólt Török Sanyi szerzi meg. A csapatok a következő összeállításban szerepeltek:

Törekvés: Máthé, Gróh, Romanescu, Nagy Ö., Barta, Szi-

védhetetlenül zudul Lisztes kapujába.

(Az egyik tizenegyesből esett. Nac-támadással ér véget a mérkőzés. (h. m.)

Mázolók—Festők 4:2 (3:1.) Kovács (3), Balajti, illetve Almási és Rosskop rugják a gólokat.

Amatőr I-b—NAC I-b. 2:0 (0:0) Jó bíró volt Papp Jenő.

Belföldi eredmények:

Kolozsvár: Románia—Kac 4:0 (3:0.) Főlényes játék, megérdemelt győzelem. Bíró: Fővényi. — Orvosok—Fu'ballbírák 5:4 (3:2.)

Arad: Arad—Versec válogatott 4:1 (0:0).

Külföldi sportesemények

A Ferencváros öldöklő küzdelem után 1:0 arányban győzte le az Admirát

—Budapesti tud. távirata—

Óriási érdeklődés előzte meg a két ország bajnokainak második találkozását. A meccset 25.000 ember nézte végig. A Ferencváros teljesen megérdemelten győzte le a bécsi Admirát. Ha történetesen Franzl-nak az osztrák „csodakapusnak" nincs olyan szerencsés napja, úgy a Ferencváros győzelme még sokkal impozánsabb lehetett volna. A gólt az első félide 27. p. Rázsó rugta.

A Fradi különösen a második félideben volt nyomasztó fölényben, de Franzlnak nem lehetett gólt rugni. A magyar bajnok ezzel a győzelmével

bejutott a „Közép-európai kupa" döntőjébe,

ahol a Rapid, vagy a Viktória lesz az ellenfele. A Ferencváros a kupamérkőzések során eddig 4 meccset játszott és mind a négyet megnyerte 16:2-es ragyogó gólaránnyal.

Magyar profiligá (I.)

Szombathely: Nemzeti—Sabária 2:1 (1:1.) A Sabária második veresége nagy meglepetés.

Debrecen: Újpesti—Bocskay 1:0 Félide: 0:0.

Szeged: Bástya—Vasas 4:0 (1:0) Kispeszt: Kispeszt—Somogy 1:0.

Magyarország—Olaszország válogatott atlétikai mérkőzés: 55:47.

Eredmények: Magasugrás: 1. Késmárki (magyar) 185. 400 méteres síkfutás: Barsi (magyar) 49.2. Diszkosz: 1. Egri

(magyar 47.37. orsz. rekord). 100 méteres síkfutás, holtversenyben Gerő és Raggambi 10.7 mp. Távolugrás: 1. Tonasi (olasz 7.25). Gerelyvetés: 1. Szepes (magyar) 62.94. Olimpiai staféta: 1. Olaszország. Toletti, Tacelli, Castelli és Tavernari. Idő: 3.27.2.

Bécs.

Rapid-Viktoria Ziskov (Prága) 3:2 (2:0) Miután a múlt heti mérkőzést a Ziskov nyerte 4:3 arányban és a gólarány egyenlő (6:6), semleges pályán egy harmadik mérkőzést játszanak.

○ Birkózó-tréningjét a Törekvés 18-án, kedden este kezdi meg az Apolló-palotában levő tréningcsarnokban.

A FILMPALACE-ban ma: Halló Nagysád!

Kedden először:

Párisi fruska

○ Hencserek részletre Mansberger kárpitosnál, Reg. Ferd. 17.

Harisnyák, keztyűk, kötött-áruk

678 legolcsóbban és nagy választékban

Szenszki Miklósnál

Sas-passage.

Fiók-üzlet Regina Maria-tér.

Szerda este 9 és fél órákor

38 tagú

„PLATOFF" Domi közák kórus

egyetlen búcsu hangversenye a **Heuman szinkörben!** — Jegyek korlátozott számban még kaphatók a Szinkör elővételi pénztáránál.

A rendőrség több napos nyomozás után letartóztatta a váradi leánykereskedőbanda négy veszedelmes tagját

Margittai, besztercei és telegdi örömházakba szállították a szerencsétlen lányokat — K. Jolán tragédiája

— Saját tudósítónktól —

A nagyváradi államrendőrség több napon át veszedelmes leánykereskedők után nyomozott, — és tegnap reggelre a mindenre képes elrettentő társaság valamennyi tagja már a rendőrségi zárkák börtönében volt.

Borodi György, a bűnügyi osztály főnöke, néhány nappal ezelőtt bizalmas uton értesült arról, hogy több tagból álló társaság, különösen tudatlan fiatal cseléd-nyokat

fényes ígéretekkel próbál rávenni arra, hogy erdélyi városokban „állást” vállaljanak.

A bűnügyi osztály főnöke az információk alapján, az elmúlt napok egyikén a társaság egyik tagját, Fehér Jánost, súlyos gyanúságok alapján őrizetbe is vette. Egy szerencsétlen nyomorék pados lány vallomása döntő bizonyítékot szolgáltatott Fehér János ellen. Fehér azonban állhatatosan megmaradt amellett, hogy sohasem látta a vádaskodó nyomorék leányt. A rendőrség ennek ellenére folytatta a nyomozást. Most már az egész ügy napnál világosabban kiderült, úgyhogy a elrettentő társaság valamennyi tagját sikerült őrizetbe venni. Megállapítást nyert, hogy a leánykereskedők vezére Fehér János volt, akinek méltó segítőtársakadt Jéger György személyében. Az anyaggyűjtésben pedig Csepei Istvánné és Nagy Róza segédkeztek — az eddigi jelek szerint meglepő szép eredménnyel. A két szörny szerepe az volt, hogy a helyre alkalmas médiumokat „felkészítették”, a többi aztán Fehér és társa intézték el. Ilyenformán egyre többen kerültek a leánykereskedők hálójába és a mítsembejtő fiatal lányokat

besztercei örömházakba vitték.

A szerencsétlen teremtetések csak utólag jöttek rá: hova kerültek, de akkor már késő volt: ügyeltek rájuk, valósággal őrizték őket.

Megállapította a rendőri nyomozás, hogy Csepei Istvánné és Nagy Róza legtöbbször együttesen állítottak be a kiszemelt áldozatokhoz. A cselédsorban kinlódó falusi lányokat persze nem volt nehéz elszédíteni. Ragyogó jövőt, nagy összegeket helyeztek mindenkor kilátásba és ezért mindössze csupán azt a csekélységet kérték cserébe, hogy lépjenek ki gazdájuktól, a többi majd ők elintézik. Legtöbb esetben persze egész könnyen ment minden. Egyik áldozat követte a másikat. Egész liszta van már a rendőrség

birtokában Fehérék áldozatairól.

A kihallgatások szünet nélkül, éjjel-nappal tartanak. A bűnügyi osztály folyosóján cseléd-lányok csoportja. A lapokból értesültek a leánykereskedők letartóztatásáról és most önként jelentkeznek kihallgatásra, hogy a rendőrség munkáját megkönnyítsék. Csepei Istvánné és Nagy Róza már valamennyiüket megkönyékezték, sőt akadt közöttük olyan is, aki már a kikerítők karmai közé került, de a vonaton — utban a veszedelem felé — utolsó percben sikerült megszöknie. K. Jolán husz éves, sápadt arcú, csinos fiatal leány könnyek között valija, hogy egy késő augusztusi este Csepeiné csatlakozott az utcán melléje.

Moziba vitte, ahol addig beszélt a fejébe, amíg megígér-

tette vele, hogy szeptember elsején otthagyja a helyét.

Fel is mondott Jolán azonnal és elsején kilépett. Csepeinével megbeszélték a dolgot és elsejére pontban éjfélkor, az állomáshoz adtak randevut egymásnak.

— Nekem azt mondta Csepeiné — beszéli szegény K. Jolán — hogy Kolozsvárra megyünk először, ahol szép ruhákat vásárol, hogy majd az unokaöccsének, aki feleségül akar engem venni, bemutathasson. Alig helyezkedtünk el a vonaton, amikor a fülkében két sötét tekintetű férfi telepedett mellénk. Előbb suttogva, aztán egyre hangosabban beszélgettek Csepeinével. Amikor meghallottam, hogy rólam van szó, úgy tettem, mintha aludnék és figyelni kezdtem. Az egyik férfi — Fehér János volt az,

csak ötezer lejt akart értem fizetni.

Csepeiné pedig tízezret kért. Már majdnem hajbakaptak, amikor megindult a vonat, de nekem az utolsó pillanatban sikerült leugrani.

K. Jolán többi osztálytársa csaknem mind hasonlóan terhelő vallomást tett Fehér János és társai ellen, akiket ma délelőtt kísérték át az ügyészség fogházába.

Maniuc új akciója a hatalomért

VÁLSÁG A KORMÁNYPÁRTBAN, HARC A KEDV AZ ELLENZÉKEN

— Bukaresti tudósítónktól —

A kormány francia nyelvű félhivatalos lapjának, a „L'Indépendance Roumaine”-nek az a híre, hogy

a kormány visszavonul, ha a külföldi kölcsönakciót sikerre vinni nem tudja, —

érthető szenzációként hatott politikai körökben. Jellemző a francia nyelvű félhivatalos lap, a nemzeti parasztpárttal polemizálva,

megfenyegeti Maniu Gyuláék, hogy ... a liberálisok után nem ők fognak következni a hatalmon!...

De ezen a sajtópolemia kívül, amelyet a nemzeti parasztpárt teljes erőből folytat, a régóta előkészített ellenzéki akció még nem indult meg. A nemzeti parasztpárt

egyelőre a várakozás álláspontján van.

Ezt a magatartást rendkívül érdekes politika magyarázza.

A nemzeti parasztpárt ugyanis a most kifejlődőben levő eseményeket

döntő jelentőségűnek tartja a kormány sorsára nézve.

Vintila Bratianu (Maniu pártja szerint), miután a kölcsön külföldi nehézségei és a petróleumpanama belföldi botránya közé került —

csak egy kiútja van:

a lemondás.

A nemzeti parasztpárt tehát egyelőre nyugodtan várja az események fejlődését, amelynek logikusan

a kormány bukásához kell vezetnie.

Egyelőre, — mert ez a várakozás nem tarthat nagyon sokáig. Ha a hét folyamán, — de mindenesetre még a parlamenti ülészek megnyitása előtt az fog kiderülni, hogy a kormány az egyre válságosabb helyzet ellenére, továbbra is ragaszkodik a hatalomhoz, akkor a nemzeti parasztpártiak rögtön rendkívül heves támadást fognak indítani, még pedig

új eszközökkel és különböző célpontokkal, a liberális rezsim ellen.

Maniu Gyulát mára, hétfőre várják Bukarestbe. A nemzeti parasztpárt vezető gyűléseivel folytatandó megbeszélés-

seken meg fogják határozni az időpontot, amikor az akciót megkezdik. Ez az időpont valószínűleg

október 1 és 10-ike között lesz.

A kormány helyzete ezzel szemben annál nehezebb, mert Stelian Popescu igazságügy-miniszter fellépése, a petróleumpanama ügyében

válságot idézett elő a kormánypártban.

Az igazságügy-miniszter, miután — mint ismeretes — a párt két legmarkánsabb tagját: Tony Iliescut és Istratie Micescut is meggyanúsította a petróleum-üzletben való részességgel, mert ezek a letartóztatottaknak védelmét vállalták, —

magára vonta a kormánypárti képviselők haragját.

A kormánypártiak követelik, hogy Stelian Popescu

távozzék az igazságügy-miniszteri székből.

Nem azt akarják ezek a kormánypártiak, hogy a petróleumügyet eltussolja a kormány, de azt követelik, hogy az igazságügy-miniszteri székben oly férfi üljön, aki eleve nem ellenséges magatartású. Még pedig

a legfelsőbb semmitőszék valamelyik bíróját szeretnék látni az igazságügyi tárca élén.

Ezt a követelésüket a kormánypárti képviselők — legalább is a „Curentul” szerint — ultimátum formájában terjesztik a miniszterelnök elé.

Sándor Pál fia öngyilkos lett

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: Sándor Pál, a magyar zsidóság nagynevű bátor vezérének tragikus csapás érte. Huszonöt éves fia; Sándor János, aki bankhivatalnok, tegnap, — miután összekülönbözött menyasszonyával, ennek lakása előtt

mellbe lötte magát. A golyó tüdőt értett.

A fiatal Sándort a Sista-szombatiumba szállították. Állapota életveszélyes, úgy, hogy ki sem tudták hallgatni.

Biharmegyei Takarékpénztár

és Gazdasági Bank

Oradea, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 3.

ALAPÍTÁTOTT: 1872

Teljesen belizetett saját tőkél:

72 millió lei

Engedélyezett devizahely. Vámcsekkék. Pénzbeváltás. Takarékbetétek. Folyószámlák. Átutalások. Váltószámlatolások. Bekebelezéses kölcsönök ház- és földingatlanokra. Előleg árukra és értékpapírokra.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez.

715

Övadékképes állampapírokat kölcsönzünk.

CHAPLIN, ma utoljára**Régi bérlok jogai,
új bérlok jelentkezése.**

Még csak ma és holnap tartja fenn a színház titkári hivatala a régi bérlok helyeit az idei színházi szezon bérletére. Eppen ezért tisztelettel kéri a színház igazgatósága mindazon régi bérloket, akik még igényüket eddig nem jelentették be, hogy még ma és holnap okvetlen jelentsék be, nehogy a késedelmes jelentkezés folytán valaki is elveszítse eddigi jogát.

Szeptember 19-én már az új bérlok igényeit fogja a színház titkári hivatala kielégíteni.

Bérelni lehet naponta délelőtt 10 órától 1-ig és délután 4 órától 6 óráig a színháznál.

**Dömötör Gizella kép-
kiállítása az Ujságíró
Klubban**

Az Ujságíró Klub egyik intim termének falait Mund Hugóné, Dömötör Gizella, a nagybányai festőkolónia legtehetségesebb női tagjának művészi tusrájai élelnek. A kiváló művészasszony mintegy hatvan képet hozott magával Nagybánya csodás inspirációja levegőjéből. Ezek a színpompás képek, amelyek alkotójuknak meglepő eredeti egyéniségét, formaszépítő látását, színből dúsulók játékosságát, színes hangos, kiemelkedő művészi eseményei Nagyváradnak. A kiállítás csak néhány napig látható az Ujságíró Klubban és éppen ezért is nyomatékosan hívjuk fel rá a komoly művészetet kedvelő közönség figyelmét.

**A FILMPALACE-ban ma:
Halló Nagysád!**

Kedden először:
Párisi fruska

* ANTICA CASA BORSA-LINO kalapok a legjobbak. Kizárólagos lerakat LENGYEL uridivat üzletében.

* VÉNLEÁNYOK.
* VÉNLEÁNYOK.
* VÉNLEÁNYOK.

**A FILMPALACE-ban ma:
Halló Nagysád!**

Kedden először:
Párisi fruska

* A szeptemberi „Tündér-ujjak” gazdag tartalma a következő: Gobelin táskák, ábrával és pontos leírással; keresztöltéses terítő, zongoraterítő, kettős ágyra illő terítő, posztópárnák, szmirna-szönyegek, pulloverek, szvetterek, sapkák télire, kötött és horgolt, pontos leírással, divatos hálószobaberendezés, függöny, ágyterítő és párna mintákkal; zsámpolypárna, filét vitrázs, filéterítő. Ára 45 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* Még csak ma Chaplin cir-
kusza Apolló és Atlantikban.

Mi uiság?

Ma utoljára:

**A szép
kalandornő**

A legnagyobb sikerű
slágerfilm!
Lilly Damita és Georg
Alexander
Rendes helyárrakkal!

Holnaptól kezdődőleg:

A dollárhercegnő

Vig komédia 8 felvonás-
ban. — Azonkívül a leg-
újabb UFA Journal.

Heyman-szinkörben

* VÉNLEÁNYOK.
* VÉNLEÁNYOK.
* VÉNLEÁNYOK.

**Még ma
A szép kalandornő
a Heyman-szinkörben****Harisnyák
legolcsóbban
Klein Vilmosnál**

* Bucico Coriolan dr felesége
tiz napja tifuszban fekszik.
Bucico Coriolan dr-nak, Nagy-
várad négy éven keresztül
közszerepben álló polgármes-
terének felesége súlyos bete-
gen fekszik tiz nap óta Parcul
Alba-Iuliai (Bunyitay-liget)
lakásán. Bucico Coriolannét
tifusz támadta meg és állapota
napokon keresztül egyformán
válságos volt. Pénteken este a
nagybeteg uriaszony szeren-
csésen tulesett a krízisen.
Négy ismert várad belgyó-
gyász konziliumot tartott és
megállapította, hogy most már
közvetlen veszedelem egy álta-
lán nem fenyeget. Buciconé
kitűnő szervezete meg fog tud-
ni birkózni a romboló kórral.
Nagyvárad egész társadalma
nehezen várja a volt polgár-
mester feleségének mielőbbi
felgyógyulását.

CHAPLIN, ma utoljára

* A szezon legnagyobb meg-
lepetése lesz az Apolló vásár-
napi matinéja.

* Külföldi tanulmányutamról
hazaérkeztem s új iparművé-
szeti tanfolyamot kezdök. Ta-
nitok: női kalap, művirág, já-
ték- és diszibaba, lámpaernyő-
készítést, művészi bőrmunkát,
festéseket, lakásdíszítést, teri-
tők, függönyök összeállítását,
diványpárnát stb. Rendelése-
ket művészi kivitelben készi-
tek. R. Bokor Szidi, Str. De-
lavrancea No. 1. első emelet.

* Eljegyzés. Klein Rózsi és
Konrád József (Berettyóúj-
falu) jegyesek. (Minden külön
értesítés helyett).

**A FILMPALACE-ban ma:
Halló Nagysád!**

Kedden először:
Párisi fruska

**Ma közkívánatra
A szép kalandornő
a Heyman-szinkörben**

* Még csak ma Chaplin cir-
kusza Apolló és Atlantikban.

* Mardarescu tábornok Nagy-
váradon. Szombaton este 10
óra körül hatalmas Benz Mer-
cedes gépkocsiján Nagyvárad-
ra érkezett Mardarescu
tábornok, az összes román
haderők főparancsnoka. Mar-
darescu tábornok felesége és
két fia társaságában megva-
csorázott, majd korán pihenő-
re tért a Park-szállóba. Va-
sárnap délelőtt 10 órakor Mar-
darescu tábornok és családja
autón folytatta útját Budapes-
ten keresztül Németországba,
ahol a Mardarescu-fiúk egyete-
mi tanulmányaikat folytatják.
A tábornok kifejezett kíván-
ságára Váradon nem volt sem-
mi hivatalos fogadtatás.

Klein Vilmos

harisnyái a legjobbak.
Bul. Regele Ferdinand 3.

* Halálozás. Eötvös Ká-
rolyné, szül. Eizman Teruska
életének 33-ik évében elhunyt.
Temetése ma délután 5 órakor
megy végbe a Halász-utcai
gyászháztól. (Veiszlovits).

Bútorüzletemet

Reg. Ferdinand (Rákóczi)
ut 14. alá helyeztem át.
Apolló-palota mellett.

Büchler Márton

**Holnaptól:
Dollárhercegnő
a Heyman-szinkörben****Egy alkalom,**

ami nem mindenkor kínálkozik!

Hatósági engedéllyel

szőnyeg és butorszővet áruházzal

más vállalat miatt

liquidálom. Minden cikket

készpénzfizetés ellenében

téláron kiárusítom.

Back Bern

szőnyeg és butorszővet áru-
ház, Mária királyné (Bé-
mer)-tér.

Üzletberendezés eladó. 718

CHAPLIN, ma utoljára**LEGUJABBI****Óriási viharok
Észak-Amerikában**

— Az Estilap eredeti távirata

Párisból jelenik: Algirbe
és környékén óriási vihar pus-
titott, amely nagy anyagi ka-
rokozott. Az áradás követke-
tében a kikötő védőgátjai les-
kadtak, az utcák és a ter-
vizek alatt állnak.

Holnaptól:

**Dollárhercegnő
a Heyman-szinkörben**

* Megjelent a Rádió-Am-
szeptemberi száma. Ára 45
Kapható a Hegedüs Hirlapiro-
dában.

A szép kalandornő

Ma közkívánatra
a Heyman-szinkörben

* Varrónők figyelmé-
Megérkezett az 1929. évi Ma-
Album. Kapható a Hegedüs
Hirlapirodában.

Dollárhercegnő

Liane Haid

Kötött kabátok, puloverek
legnagyobb választékban

Klein Vilmosnál**Ingyen apróhirdetés
az Estilapban**

A Nagyváradai Estilap meg-
ja hálalni olvasóinak azt a sze-
tetet, amit a lap iránt tanúsítanak.
Mindenki, aki a lapot állandóan
olvassa, ingyen veheti igénybe
lap avróhirdetési rovatát.

Aki a Nagyváradai Estilap-
tálba (Hegedüs Hirlapiroda),
nak ingyen közlünk egy tiszta
apróhirdetést.

Vegye meg, tegye el a Nagy-
radi Estilapot és hirdetés form-
ban visszakapja azt az össze-
amit a lapért fizetett.

Dollárhercegnő

Heyman-szinkör

**Jó harisnyát,
Finom szvettert
Szép ingeket
Olcsón vehet
a Hófehérekében
Sas-palota**

Holnaptól:

**Dollárhercegnő
a Heyman-szinkörben**

* Cipészek figyelmé-
kezett az 1929. évi őszi-téli
divat-album. Kapható a Hegedüs
Hirlapirodában, Oradea.

* Megjelent a Komsa
Szakácskönyve, 2-ik bővít-
kiadás. Kapható a Hegedüs
Hirlapirodában.

Ma tárgyalja a törvényszék Teodorescu volt szalontai agronom bűnügyét

Az agronomok, akiknek ke-
zébe tették le a földreform
végrehajtását, nem mindenütt
működtek mintaszerűen. Te-
mérdek azoknak az agrono-
moknak a száma, akik vissza-
éltek helyzetükkel és

*rövid idő alatt hallatlan
gazdagságra tettek szert*

A bűnösen manipuláló agrono-
mok tipusa volt a nagyszalon-
tai földosztó, Teodorescu Ni-
colae is. Teodorescut az öki-
alyságból helyezték fontos
pozíciójába és rendelték ki
Nagyszalontára, hogy a föld-
ket a parasztok között szét-
ossza. Teodorescu ur nem va-
lami nemesen felelt meg hiva-
tásának, mert az ellene szóló
vádírat szerint,

*zsarolásokat, visszaélése-
ket követett el. Hogy ma-
gának jogtalan anyagi elő-
nyöket szerezzen.*

Teodorescu csak akkor osztott
földet és csak azoknak, akik
megfizették, aztán azt követel-
te, hogy

*a termények felét a kioszt-
ott földekről neki juttas-
sák.*

Ezenkívül azoktól a parasztok-
tól, akikről csak lehetett külön-
böző cimeken

*pénzeket is szedett fel jog-
talanul.*

A nagyváradi törvényszék
három napig tárgyalta a nagy-
szalontai agronom ügyét, de a
tárgyalást legutóbb, fontos ta-
nuik elmaradása és új tanúk be-

rendelése miatt, el kellett ha-
lasztani. Mára tüzte ki a tör-
vényszék Teodorescu bűnpere
tárgyalásának folytatását.

A francia légi hadgyakorlat érdekes technikai kísérletei

Párisból jelentik: Pénteken
reggel nyolc órakor kezdődtek
a Páris feletti nagy légi had-
gyakorlatok. A zsűri tagjai va-
lamennyien a földön helyez-
kedtek el. Megállapodtak ab-
ban, hogy ha egy repülőgépet
két vagy három ellenséges re-
pülőgép vesz körül, azt el-
pusztítottnak tekintik és Mor-
se-jelekkel leszállásra hívják
fel.

A bombázást rakétákkal fog-
ják jelképezni és a bombázás
eredményének megállapításá-
nál a rakéta fénysávjának irá-
nya fog alapul szolgálni. A gy-
akorlatokon több mint 350 re-
pülőgép és 14.000 ember vesz
részt. Ugy tervezik, hogy va-
lamennyi résztvevő repülőgép
délután 5 óra tájban végig ha-
lad Páris fölött, de Painlevé
ezt a felvonulást betiltotta, te-
kintettel arra a veszélyre, amit
ez Páris lakosságára jelentene.
A baloldali és a szélsőbaloldali
sajtó hevesen támadja Painlevé
hadügyminisztert e gyakorla-
tokért. A Quotidien szerint még
ha a gyakorlatok jó eredmén-
nyel járnának is, ami a francia
aviatika siralmas állapota mi-
att nem valószínű, csak azt fog-
ják eredményezni, hogy

*az egész világban megerő-
södik az a hit, hogy Fran-
ciaország titokban ellensé-
ge a leszerelésnek.*

A Populaire jelenti, hogy
Luquet, Páris képviselője, a
parlamentben interpellálni fog
az időszertelen, felesleges és
veszélyes légi műveletek miatt.

A repülőgyakorlat nem ter-
jed ki a fővárosra, nem úgy,
mint Londonban, ahol az volt
a manőver föltevése, hogy az
angol fővárost keletről repülő-
támadás éri. A francia légi

Kinos incidens az aradi zsidó templomban

Egy aradi írógépkereskedő inzultálta a hitközség
egyik alkalmazottját

Szokatlan és kinos botrány
történt az ünnepi istentisztelet
alatt az aradi zsidótemplom-
ban. Az incidenst egy meg-
gondolatlan ember heveskedé-
se idézte elő és az annál kel-
lemetlenebbül hatott, mivel a

*főrabbinak félbe kellett
szakítani szentbeszédét a
botrányos jelenet követ-
keztében előállott zavar
miatt.*

Szombaton délelőtt az újév
alkalmából zsufolásig megtelt
a zsidótemplom közönséggel.
Gartner Mihályné, Gartner Mi-
hály írógépkereskedő felesé-
ge Lenke nevű kislányával
fel akart menni a másodemeleti
karzatra. Gartnernek nem
volt jegye és ezért Schaechter
hitközségi alkalmazott, aki az
ellenőrzéssel volt megbízva,
nem engedte fel Gartnerét és
kisleányát a karzatra.

Az asszony, miután látta,
hogy nem tud feljutni a kar-
zatra, férjéhez fordult, aki hoz-
zájuk csatlakozott és erőszak-
kal be akarta vinni családját.
Schaechter a kapott utasításai
értelmében megakadályozta
ebben a szándékában, amire
szóváltás keletkezett közte és
Gartner között, amely egyre
hangosabbá vált. Gartner vé-
gül is indulatba jött és

*arculütötte a hitközségi
alkalmazottat, aki viszo-*

hadgyakorlat abból a feltevés-
ből indul ki, hogy

*ellenséges repülőrajok dél-
nyugat felől megtámadják
a lebourgeti repülőteret, a
melyre bombákat szórnak,
mire a francia elhárító
ütegek működésbe lépnek,
de a gyalogsági kaszár-
nyát ki kell üríteni, mert
az a támadás célpontja.*

A gyakorlat azzal kezdődött,
hogy a 34. gyalogezrednek
riadót fújtak és a zászlóaljak
percek alatt kiürítették a ka-
szárnyát. Technikai szempont-
ból azért érdekes a mostani lé-
gi manőver, mert kipróbálják a
rádióon kívül a fényjelzéseket, a
rakétákat és a dróttalan szik-
ratávíró készülékeket, amelyek
az elhárító repülőgépekkel a
földről érintkezésben vannak.

*nozt az inzultálást, amire
formális verekedés fejlő-
dött ki a templomban.*

A nagy lármára és a vere-
kedés zajára valóságos pánik
keletkezett a közönség sorai-
ban. Sokan azt hitték tűz ütött
ki és riadtan tolongtak a kijár-
rat felé.

*A főrabbi abbahagyta a szó-
noklatot és konsternáltan né-
zett a láрма irányába.*

A hitközség elnöke és alelnö-
ke pedig odasiettek az incidens
színhelyére és személyes be-
avatkozásukkal sikerült véget
vetniök a kinos jelenetnek, a
mely ma élénk szóbeszéd tár-
gyát képezte Aradon.

Hipnotizált diákok sikere a vizsgákon

Cambridge-ből jelentik: Dr
D. N. Buchanan professzor
feltűnést keltő előadást tartott
a hipnotizálásról. Az a gondo-
latom támadt — mondta töb-
bek között a professzor —
hogy a vizsgájuk előtt ülő
egyetemi hallgatókat hipnoti-
záljam.

*Azt szuggeráltam nekik,
hogy a vizsgán nagysze-
rűen fognak tudni mindent,
valamennyi kérdésre sza-
batos választ fognak adni*

*s hogy egyetlenegyszer sem
jönnek majd zavarba. Az ered-
mény csudálatosan meglepő
volt. A hipnotizált egyetemi
hallgatók nem tartoztak a leg-
jobb tanulók közé. Éppen csak,
hogy végiglapozták a tanköny-
veket. Ennek ellenére*

*a hipnotizált hallgatók
nagyszerűen megállották a
helyüket.*

Minden kérdésre szabatos vá-
laszt adtak s kitüntetéssel ter-
ték le az összes vizsgákat.

* Megjelent a Rádió-Amalőr
szeptemberi száma. Ára 45 lei.
Kapható a Hegedűs Hirlapirodá-
ban.

A Rajnavidék kiűritését egyelőre nem lehet várni

(Saját tudósítónk távirata)

(Tudósítás eleje az első oldalon.)

Genfből jelentik: Müller-Franken német kancellár va-
sárnap éjjel Baden-Badenbe utazott, hogy Stresemann külügy-
miniszterrel tanácskozzék a Rajna-vidék kiűritésének ügyé-
ben folytatott tárgyalásokról.

A Rajna-vidék kiűritésére vonatkozó genfi tárgyalások
gyors befejezése népszövetségi körökben nagy meglepetést
keltett. A tegnapielőtti genfi tárgyalásokat eképpen csak az
elkövetkező diplomáciai tárgyalások előjátékának lehet te-
kinteni; az eredmény tehát ilyenképpen elmaradt.

BIZTOSítsa PÉNZÉT! FEKTESSE BIZTOS ÉRTÉKBE!

Vásá-
roljon va-
lódí orientális
perzsákat, melyeket,
most nagy alkalmi vétel folytán
igen előnyösen le-
szállított ár-
ban áru-
sitok.

STERNBERG I.

Szönyeg és zongora nagyáruház
Piața Regina Maria, (Bémer-tér)

Az összes világhírű zongorák raktáron

Vagy
szerezzen be
egy világmárkás új
zongorát, mert pesti cé-
günk nagy kötéseit folytán rész-
letre is öt évi jótállás-
sal legolcsóbban
nálam vásá-
rolható.

A bácskai vérvádmese hősnője terhelt és hisztériás

Két diák feljelentésére bírói vizsgálat indult a sötét ügyben

A Nagyváradi Estilap tudósítójának távirati jelentése alapján elsőnek számolt le arról a szörnyű vérvád-meséről, amellyel lelketlen emberek végsőkig felizgatták Bácspéter község lakosságát, úgy, hogy az elvakult nép haragja a zsidó polgárok elleni excesszuskokban élte ki magát. Takács Margit cselédleány, akinek párnapos eltűnése adott okot a vérvád meséjének elterjedésére. — mint tudvalevő — már megkerült és, most az újvidéki ügyészség utasítása folytán Novák dr vizsgálóbíró és Annau Dezső dr ideg orvos kiszálltak Bácspéterre, hogy tüzetesen megvizsgálják a vérvádmese hősnőjét, Takács Margitot. Ez a törvényszéki vizsgálat két egyetemi hallgató feljelentésére indult meg. Szeptember 9-én két fiatalember jelent meg az újvidéki ügyészségen és hivatalosan jelentette Takács Margit eltűnését. A joghallgatók, akiknek nevét titokban tartják, a feljelentésben a leány eltűnésének körülményei gyanusnak jelezték. Azt állították, hogy Takács Margittal büneselmény, esetleg kéjgyilkosság történt. A két joghallgató

nem tartotta lehetetlennek azt a községben terjesztett hírt sem, hogy a zsidók ölték meg a leányt rituális cérra.

AZ IDEGORVOS SZAKVELEMÉNYE

Dr Annau Dezső ideg orvos, aki Takács Margitot megvizsgálta, a következő szakvéleményt terjesztette be az ügyészséghez:

— Margit mindig gyenge leány volt. Álmában mindig nyugtalanul aludt, gyakran felkiáltott és ismételt előfordult, hogy

éjnek idején kiugrott az ágyból és az ajtóhoz rohant.

Amikor azután a család tagjai ebben az állapotban megkérdezték, hogy mi baja van, nem emlékezett semmire és maga csodálkozott legjobban, hogy az ágyat elhagyta. Ezeket az adatokat a leány szülei mesélték el.

— Szellemi tekintetben is lassan fejlődött. Az utóbbi két évben gyakran előfordult, hogy eszméletét veszítette, ilyenkor hazahozták, de sohasem tudta megmondani, hogy mi történt vele. Legszívesebben egyedül volt és könyveket olvasott, keveset beszélt és

semmi öröme a szórakozásokban nem volt.

Annakidején elvitték egy tánciskolába, de nem szívesen ment, férfiak iránt semmi ér-

deklódést nem tanusított. Rendszerint nyomott hangulatban volt, amelynek okát nem lehetett kikutatni, mert a kért felvilágosítást mindig megtagadta.

Nem szeretnék bárónő lenni

Dr Annau a leánnyal folytatott beszélgetést így írja le:

— A pszichiáteri vizsgálatnál érdektelen tárgyakra azonnal választ ad, ellenben, amikor a műveltségi fokát akarom megvizsgálni, zavartan nézett a földre, ha valamilyen kérdésre nem tudott válaszolni és ruhája gombjával játszott. De ha könnyű kérdést tettem fel, úgy mosolyogva felelt, mintha tréfáról volna szó. Ha néhány kérdésre nem tudott felelni, azzal mentegetőzött, hogy emlékezőtehetsége mindig gyenge volt. Megelégedettnek mondotta magát és sohasem gondolkozott azon, hogy más kívánságai legyenek és másképp lehessen, mint most.

„Hiába kívánnám, hogy bárónő legyek” — mondotta — ugysem lehetnék az. Arra a kérdésre, hogy szeretne-e bárónő lenni, nem felel. Legszívesebben otthon van és meséket olvas, de sohasem voltak fantasztikus vágyai, vagy kívánságai. Sohasem volt fiukkal,

nem volt szerelmes.

— Általános műveltsége közepes, eléggé jól számol. Bár vallásos, de vallási kérésekről keveset tud. Krisztus születésének időpontját nem tudja megnevezni. Azt hiszi, hogy Krisztus Jeruzsálembe történt bevonulását ünneplik pünkösdkor.

— Eltűnésére vonatkozólag részletesen elmondja, a kritikus napon történeteket és elkecsereddéssel panaszkolta, hogy

munkaadója egy elveszett suly miatt összeszidta és annak megfizetését kérte, noha ártatlan volt.

Hetek óta sürgették tőle az elveszett sulyok megfizetését. Nem emlékszik, hogy miként jutott el a férfiruhához és hogyan került Óbecsére, hol vágata le a haját, mit evett, arra sem tudott visszaemlékezni.

— Határozottan tagadja, hogy vele bármilyen erőszak történt volna, senkisémet bántalmazta és nem emlékszik, hogy bárkivel is beszélt volna.

A vizsgálat alapján a szakorvos a következő véleményt mondja:

— Takács Margit anyai részről terhelt,

az anyja családjában gyakrabban fordultak elő rohamok és

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

LACIKÁM. Megkaptuk az üdvözléteidet, nagyon köszönjük. Csókolunk érte mindnyájan. Ma írunk. 314

Lakás

KERESEK 2—3—4 szobás lakásokat jól fizető feleimnek októberre, novemberre Balászné utóda Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 21. d. e. fél 9-től fél 1-ig. 635

KÉTSZOBÁS fűrdőszobás lakás központban, novemberre, HÁROMSZOBÁS fűrdőszobás Újvárosban október 1 re kiadó Balászné utóda Str. Nic. Iorga Zöldfa-u. 21. fél 7-től fél 1-ig. 635

3—4 SZOBÁS modern lakrészt központban mögvetelre vagy bérletbe keresek. Ajánlatok zárt borítékba „November elsejére” jelígre a Hegedűs Hirlapirodába. Ügynökök kizárva. 315

ELEGANSAN butorított szoba, fűrdőszoba használatlalt fiatalembernek kiadó Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 17. Beer. 317

NOVEMBER 1-re 1 szoba, előszobás lakást keresek. Str. Ingustá (Keskény utca) 18. 313

MIELŐTT házát átadnáttna, alakítaná, forduljon bizalommal hozzám, mert jutányosan, pontosan megcsinálom. Ugyanott ócska cserép eladó. Bálint Str. Alexandru 55. 311

IPARTELEP céljaira nagy világos helyiséget keresünk a város bármely részén. Címeket kérjük a kiadóra „Ipartelep” jelígre. 307

BUDAPESTRE utazom, megbízásokat elfogadok tizenhatalcadikán este 6 óráig. Címeket a kiadóra „Megbízható” jelígre keresek. 316

Adás-vevés

Automobil ha venni, eladni vagy kicserélni akar, forduljon Pérchyhez, Reg. Ferdinand-út 22., ahol igen jókárban levő, keveset használt autót kaphat kedvező fizetési feltételekkel. 4434

ÚJ BIKIKLIT féláron alul vehet Str. Leagánului (Bölcsőde-u.) 14. Darabja készpénzért Lei 2400

EGY keresztthuros rövid zongora eladó. Cim a kiadóban. 310

VESEK

legmagasabb napi árban aranyat, ezüstöt, drágakövet

ELADOK

nagyon olcsón mindenféle saját készítésű ékszereket és svájci karókat, zseb és fali órákat, úgyszintén javítok felelősséggel.

Urán,

Nic. Iorga (Zöldfa u.) 8 889

ÜGYES rikkancs fiut az Estilap árusításához felvevünk. Jelentkezni a Hegedűs Hirlapirodában.

Alkalmazás

KÉZIMUNKA üzletbe ajánlom, v. otthonra vállalkozó bármilyen színes himézést, v. festést. Cím a Hegedűs Hirlapirodába keresek. 289

VIDÉRI uriházhoz finoman főző szakácsnő kerestetik Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 279

INTELLIGENS emberek felvételnek a Rottenberg-Márton-cégnél mint üzletszerzők részletfizetésre való eladásra magas jutalék mellett Str. Nic. Iorga 15. 145

SOFÓR tanuló állást keres. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 305

SZABÓK, akik a konfekció munkában jártasok, munkát kaphatnak a Fibra ruhagyárban (Take Ionescu (Körös-u. 10. 312

ÜGYES kifizetőleány felvétetik. Cim a Selejtes cipőáruházban Str. Teatrului (Színház-u. 4. 309

KAUCIÓVAL rendelkező szorgalmas embert keresek fűszer és csemege üzlet vezetésére. Románul tudók előnyben. Cim a kiadóban. 308

Különfélék

MAGAS díjat fizetek A Nagyváradi Estilap ez év március 27. május 5-6-25-iki számaiért. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 160

Iskola kották nagy választékban és olcsó árban csak nálunk kapható. Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztály.

ilyen megbetegedések. A leány már gyermekkorában lassan fejlődött. Az utóbbi években gyakran voltak önkivületi hamai. Viselkedésében gyömekesen szegletes és együgyű. Könnyen befolyásolható.

Eltűnéséről keveset tud megmondani, csak néhány momentumra emlékszik vissza.

— Takács Margitnál van színü, hogy hisztériás esete van szó.

A vizsgálatot a vérvád ügyben egyébként még folytatják.

Fest Tiszt
2 nap alatt
Kalinovcsán
a Sas alatt
Mos Vasa

Forradalom a konyhában!

Az önműködő petroleum főzőgép, jessen fellegesszi a meztűzhelyet. Szag és zaj nélkül. Oránkén

1 lei 50 bani értékű petroleum fogyaszt. 1 drb 300 leltől feljebb. Díjtalan árjegyzék és bemutatás

Stern József vaskereskedő

Vitéz Mihály (Nagypiac)-tér 2. 6

Uri ruhát elsőrangú vittelben tányoson készít, fordít, átalakít. **Lőw** uri szaktake Ionescu (Körös)-u. 8. 73

Művész perzsaszőnyeg szövött gobelinek, valódi külföldi fonalak, minták szövökellékek, szőnyegjavítás, tisztítás, állandó tanfolyamok

Schulhoi Emilné Orient szővművészeti iskola

Ep. Ciorogariu (Uri)-utca 1. Premontrei gimn. Telefon: 28

Olcsón, szépen, gyorsan fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László kézműves Take Ionescu (Körös)-utca 6. Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Üzletberendezés pléhpuldtal „National” pénztár-kassza eladó

Üzlethelyiség borbélyműhelynek vagy más célra olcsó bérért kiadó

Értekezni Réti borkereskedés General Holban (Széles)-utca 4.

ALTENBURG bőrruházom Calea Victoriei (Kolozsvári)-utca gyárt: bőrkabátokat és bőrgötyöket bokat raktárra és rendelésre

Bőrkabátjavítás és festés

Sonnenfeld Adolf nyomda